

KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENTET
Postboks 8112 DEP
0032 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
2022/9301

Dato
10.02.2023

Høringssvar – NOU 2022:11 Ditt personvern - vårt felles ansvar

Sekretariatet for konfliktrådene (Sfk) viser til Kommunal- og distriktsdepartementets høringsbrev av 14.11.2022 vedrørende utredningen (rapporten) *NOU 2022:11 Ditt personvern – vårt felles ansvar*.

Departementet ber om at uttalelser så langt det er mulig knyttes til de ulike kapitlene i utredningen. Sfk ønsker å komme med kommentarer til enkelte av kapitlene i utredningen som berører konfliktrådet.

Om konfliktrådet

Konfliktrådet er en statlig tjeneste som tilbyr gjenopprettende møter som metode for å håndtere konflikter og lovbrudd. Hensikten er at partene gjennom dialog selv kan finne fram til gode løsninger enten det gjelder å gjøre opp for konkrete skader, eller gjenopprette krenkelser og mellommenneskelige relasjoner. Konfliktrådet håndterer ulike type saker. Konfliktrådene kan benyttes både i sivile saker og i egnede straffesaker på ulike trinn. Konfliktrådet har også ansvar for straffereaksjonene oppfølging i konfliktråd, ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, herunder et spesielt ansvar for unge i konflikt med loven. Sfk har det faglige og administrative ansvaret for konfliktrådene og rapporterer til Justis- og beredskapsdepartementet. Det er tolv konfliktråd som dekker hele landet, og vi har 500 lekmeklere. Organisasjonen har til sammen ca. 140 ansatte.

Gjeldende personvernregelverk for konfliktrådet

Konfliktrådets behandling av personopplysninger reguleres av ulike regelsett. Ved behandling av sivile saker og administrative, forvaltningsmessige og privatrettslige formål gjelder personopplysningsloven av 2018 og EUs personvernforordning (GDPR). Behandling av personopplysninger ifm. gjennomføring av de strafferettslige reaksjonene reguleres fortsatt av personopplysningsloven av 2000. Inntil ny lovregulering av behandling av personopplysninger under straffegjennomføring og varetekt foreligger, vil overgangsreglene i forskrift 15. juni 2018 nr. 877 gjelde for konfliktrådet.

Konfliktrådet behandler mange sensitive opplysninger, og særlig ved behandling av straffereaksjonene våre. Et fragmentert regelverk gjør det krevende å fastslå hvilke regler som gjelder for konfliktrådet. Sfk er kjent med at Justis- og beredskapsdepartementet jobber med et forslag om ny

Postadresse:
Sekretariatet for konfliktrådet
Virksomhetsutvikling og styring - STAB
Postboks 2110 Vika
0125 OSLO

www.konfliktraadet.no

Org.nr.:
986074465

lovregulering av behandling av personopplysninger som blant annet vil regulere behandling av personopplysninger under straffegjennomføring i konfliktrådet. Vi har påpekt til departementet i høringsvar 11.01.23 til *Forslag til endringer i konfliktrådsloven, straffeloven mv. – strafferettslige reaksjoner og tvangsmidler for ungdom* at det haster å få på plass et nytt regelverk med klarere rammer for behandling av personopplysninger i forbindelse med gjennomføring av straffereaksjonene og at det er uheldig at dette lovarbeidet trekker ut i tid.

Kap. 7.1.1 - Definisjoner, avgrensninger og metodologiske utfordringer

Personvernkommisjonen behandler et helt kapittel om personvern i justissektoren. Innledningsvis drøfter utvalget under punkt 7.1.1 hvilke institusjoner eller oppgaver som hører inn under *justissektoren*. Utvalget skriver at blant annet politiet, herunder Politiets sikkerhetstjeneste (PST), kriminalomsorgen, påtalemyndigheten og domstolene hører naturlig til justissektor-begrepet. Konfliktrådet nevnes verken her eller andre steder i denne rapporten.

Konfliktrådet ønsker ifm. dette å understreke at vi også er straffegjennomfører, på lik linje med kriminalomsorgen. Som nevnt over har vi ansvaret for straffereaksjonene oppfølging i konfliktråd, ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. Det hadde derfor vært en fordel om kommisjonen hadde vurdert myndighetsområdet vårt. Vi ser likevel at det kan ha vært vanskelig på grunn av kapasitets- og ressurs hensyn, og fordi kommisjonens hovedfokus har vært politiet, som nevnt s. 87 i rapporten.

Utvalget vurderer kriminalomsorgen eksplisitt under punkt 7.2.4.2, og det er enkelte likhetstrekk mellom kriminalomsorgen og konfliktrådet. Blant annet vil ny lov om behandling av personopplysninger ved straffegjennomføring, som det vises til under dette punktet, slik vi forstår det gjelde for både kriminalomsorgen og konfliktrådet. Som straffegjennomfører behandler konfliktrådet en rekke sensitive personopplysninger, og ofte om barn og ungdom som er en særlig utsatt, sårbar gruppe. Det er derfor viktig å sikre rettssikkerheten og personvernet til særlig denne gruppen.

Kap. 7.4.7.2 - Utlevering av dokumenter til advokater

Kommisjonen skriver på s. 113 at det kan oppstå personvernutfordringer ved bruk av enkelte av dagens systemer for utveksling av dokumenter i justissektoren, blant annet ved overføring av straffesaksdokumenter fra politiet til advokater. Det kommer videre frem at politiet opplever at det er lite kontroll med bruk av kopier etter at de er kommet frem til mottakere, og at det innebærer en stor risiko for at informasjon kommer på avveie. Kommisjonen skriver at utfordringene ved at personopplysninger på denne måten kommer på avveie tilsier at elektronisk tilgang via en plattformløsning med sikkert grensesnitt og uten nedlastningsmuligheter vil gi bedre kontroll på utlevering av personopplysninger enn dagens ordning via Altinn. Personvernkommisjonen anbefaler derfor på s. 114 at Justis- og beredskapsdepartementet bør etablere en samhandlingsplattform for dokumentutlevering i justissektoren. Plattformen bør utvikles med personvern og sikkerhet for øye, og bør blant annet ha funksjoner for å begrense muligheter for nedlasting og loggingsfunksjoner for å begrense urettmessig gjenbruk av dokumenter.

Sfk har også sett behovet for å utvikle en tryggere samhandlingsplattform ifm. informasjonsutveksling med andre offentlige aktører i straffesakene våre.

Personvernkommissjonen peker på flere fordeler med digitalisering – at samfunnsgevinstene er store og det bidrar til både gode og effektive tjenester for innbyggerne. Samtidig påpeker personvernkommissjonen at digitaliseringen gjennomgående skjer på bekostning av personvernet.

For konfliktrådets del har vi de siste årene hatt stort fokus på å digitalisere tjenestene våre. Blant annet har saksbehandlingen til meklerne våre gått over fra manuell til digital saksbehandling. Det er fortsatt tidlig å dra en absolutt slutning om dette, men tallene til nå viser at det er færre avvik mht. brudd på personopplysningsikkerheten etter personvernforordningen (GDPR) artikkel 33 etter at meklernes saksbehandling ble digitalisert. Vi opplevde tidligere at brev som meklerne sendte ved noen tilfeller forsvant ved ordinær postforsendelse, noe vi ikke har opplevd den siste perioden med digitale løsninger.

Vi opplever imidlertid utfordringer knyttet til deling av personopplysninger mellom konfliktrådet og andre offentlige aktører ifm. gjennomføring av straffereaksjonene våre. Behandling av straffereaksjonene ungdomsstraff, ungdomsoppfølging og oppfølging i konfliktråd innebærer utstrakt koordinering og samarbeid med andre offentlige aktører. For at disse reaksjonene skal ha en god effekt, fordrer det at vi kommer raskt i gang med sakene. Det innebærer også at saksbehandlere i andre instanser som har en rolle i sakene våre raskt kan motta relevante dokumenter fra oss i sakene. Vi opplever at dagens digitale systemer ikke er gode nok.

I høringen fra 2020 – *forslag til endringer i konfliktrådsloven, straffeloven, straffeprosessloven mv – strafferettslige reaksjoner og tvangsmidler for ungdom* - ble koordineringsgruppen (KOG) foreslått lovfestet i punkt 4.1. KOG er sammensatt av aktører fra både justissektoren og velferdssektoren, og oppgavene til KOG skal være å vurdere hvorvidt ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging kan være egnede reaksjoner for ungdommen og kartlegge og vurdere hvilke tiltak som kan være aktuelle og hensiktsmessige i ungdomsplanen (planen angir hvilke tiltak ungdommen forplikter seg til å følge som del av straffen). Det ble også foreslått at det skal utarbeides en skisse til ungdomsplan. Dette er oppgaver som skal gjøres før konfliktrådet får saken og i forkant av påtaleavgjørelsen. Departementet foreslo videre at straffegjennomføringen skal starte senest én måned etter at saken er overført fra påtalemyndigheten eller domstolen. I tillegg er det allerede korte saksbehandlingsfrister hos påtalemyndigheten og domstolen i ungdomssaker, hvilket krever at samhandlingen mellom aktørene kan skje raskt og effektivt.

I dag har vi ikke digitale løsninger på tvers av justis- og velferdssektoren der vi vil kunne svare ut eventuelle nye oppgaver i en tidlig fase av en ungdomssak, og som sikrer en slik effektiv samhandling godt nok samtidig som ungdommens personvern blir tilstrekkelig ivaretatt.

Med et økt fokus på barns rett til privatliv, personvern, informasjonssikkerhet, rettsikkerhet og effektivitet, ser vi at denne samhandlingen best kan ivaretas dersom alle aktørene kan logge seg inn på en felles plattform der de har tilgang til den informasjonen de trenger for å bidra med sin del til straffereaksjonene. De systemene vi har i dag ivaretar ikke dette i tilstrekkelig grad, noe som også er bekreftet gjennom et pågående utviklingsprosjekt om KOG-arbeidet.

I mangel av en slik felles digital plattform for justissektoren, ser vi derfor behov for å utvikle en plattform allerede nå for å kunne svare ut de nye oppgavene vi nå får som følge av lovforslagene. Dette vil gi bedre effektivitet, personvern og rettssikkerhet for ungdommene.

Det er behov for å dele opplysninger med ulike etater også underveis i straffegjennomføringen. Vi vurderer at det kan være hensiktsmessig med en ny felles plattform der de ulike relevante aktørene har tilgang til informasjonen de trenger for å bidra med sin del til straffereaksjonene også her. Vi har sett flere tilfeller der de andre aktørene rapporterer at det tar for lang tid før disse mottar relevante dokumenter gjennom de ordinære offentlige digitale systemene som benyttes. Konsekvensen av dette er at flere dessverre tyr til rake løsninger som bruk av e-post. I konfliktrådet har vi retningslinjer som sier at behandling av sensitive personopplysninger ikke skal skje via e-post. Vi ønsker derfor en digital plattform som i større grad kan hensynta vårt behov for effektiv samhandling med andre offentlige instanser, som samtidig ivaretar våre brukeres personvern og informasjonssikkerhet. Vi har altså kryssende hensyn i saksbehandlingen vår, hhv. personvern og effektivisering av saksbehandlingen. I forlengelsen av dette støtter vi personvernkommissjonens anbefaling i rapporten s. 73 der utvalget etterlyser en åpen debatt om veiing av kryssende hensyn mellom personvern og andre hensyn, som for eksempel effektivisering. Kommisjonen savner en beskrivelse av hvordan forvaltningsorganer skal vektlegge spørsmål om personvern, og hvordan disse vurderingene skal gjennomføres.

Kap. 6.5 Personvernkommissjonens anbefalinger oppsummert

Sfk støtter også personvernkommissjonens anbefaling s. 85 om at ansvarsfordelingen ifm. deling av personopplysninger mellom forvaltningsorganer i større grad bør lov- eller forskriftsfestes der deling av personopplysninger inngår som del av et større samarbeid mellom forvaltningsorganer og hvor uklarhet kan medføre alvorlige personvernkonsekvenser. Som nevnt over, skjer det relativt mye deling av personopplysninger mellom offentlige aktører ifm. gjennomføring av straffereaksjonene konfliktrådet har ansvar for. Denne delingsadgangen er per i dag basert på samtykke som behandlingsgrunnlag. I høringsnotat *Forslag til endringer i konfliktrådsloven, straffeloven mv. – strafferettslige reaksjoner og tvangsmidler for ungdom av 13.10.2023* kapittel 3, foreslår Justis- og beredskapsdepartementet å lovregulere en slik tverrsektoriell informasjonsdelingsadgang. I Sfks hørings svar er vi i utgangspunktet positive til en slik lovregulering, men påpeker samtidig at vi savner at departementet sier noe mer konkret om hvem som er behandlingsansvarlig og hvilket ansvar de ulike aktørene har for å sikre personvernet til ungdommen som blir berørt av delingen av personopplysninger.

Med vennlig hilsen

Wibecke Høgsveen
avdelingsdirektør virksomhetsutvikling og styring

Edona Maksutaj
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevet signatur.